

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu ese de dōue ori pre septembra: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretul prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. y. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 50. ANULU XX.

Sabiu, in 22 Iuniu (4 Iuliu) 1872.

tru celealte părți ale Transilvanie și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pre anu 12 $\frac{1}{3}$ anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dōu'a óre cu 5 $\frac{1}{2}$ cr. si pentru a treia repetire cu 3 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Cu 1 Iuliu se deschide prenumeratiune nouă la „Telegraful Român“ pre langa conditiunile espuse in fruntea fóiei.

Cu acésta ocazie rugāmu pre p. t. abonanti a serie lamuritul loculu aflării densilor si post'a ultima, incătu sa corespunda cu numirea postei ultime in limb'a officiale; in fine sa grabeșca cu abonamentulu pentru că sa ne scimtăm orientă cu tiparirea exemplarielor.

Editur'a.

Telegramu.

Brasovu 3 Iuliu. Conclusele de passivitate ale conferintei din Alb'a-Iuli'a din 27 Iuniu, români brasoveni le desavuē dia.

Ei tienu la conclusele conferintei din Sabiu si suntu pentru activitate.

Comitetulu clubului nationalu român din Brasovu si districtu.

Clusiu 3 Iuliu. In comitatulu Clusului, cerculu Mociului, s'a alesu deputatu dietalu dlu Petru Nemesiu cu majoritate de 571 voturi.

Alegere de deputatu.

Sabiu, 18 Iuniu.
Astadi fu dlu'a a treia de căndu s'a deschisurna pentru alegere de deputatu in Sabiu (cetate si scaunu). Români partea cea mai mare, din căti se putura strecură la „dreptulu“ de alegere, se rezervase pre astadi sa aléga. Ei si procesera cu flamuri nationale si cu capela musicale a lui Molti, defilara pre dinaintea resiedintie metropolitane gr. or. unde strigara de 3 ori sa traiésca Metropolitulu Andreiu, intonara „Imnul poporului“ si apoi urmăra processiunea electorale pâna la curtea svatului.

Resultatulu alegerei este ca majoritatea a intruit'o Ranicher si Cap, cand. sasesci; Dunca si Verves, ai românilor si ungurilor, capatara numai căte 400 voturi.

Acésta se sciea in cerculu Sabiugului de mai nainte si adeca din caus'a ca in comissionea centrale au fostu doi notari români, cari séu n'au vrutu séu n'au scintu ce cere legea, cea de altmintrea destulu de asupritória, pentru că sa fia admisu cine-va la dreptulu alegerei; 2) pentru ca sasii scimu, ca in privint'a qualificatiunei nu suntu asiá scrupulosi cu ai loru si admitu cu sutele si de acei ce nu au censu ceruto, uitându-se la qualificatiunea loru printre degete; 3) eschidiendu-se comunele cele mai avute române dela alegeri, prin legea carea se aplica la populationea agricola, pre căndu populationea din satele acestea traiescce cu industria că si cetatienei; 4) prin acumularea duoru cercuri de alegere intr'unulu, numai că cetatea, carea da contingentulu celu mai mare de alegatori sasi, sa remâna neparalisata.

Sperāmu, ca la viitorile alegeri vomu ave o lego mai buna; dara chiaru acésta rea sa remana, pre lângă o disciplina mai buna si pre lângă negramadirea tuturor alegatorilor laolalta, se va dovedi ca scaunulu nu este eschisiv proprietate sasescă, si ca representantii lui nu trebuie ex principio sa lucre contr'a intereselor locuitorilor acestui scaunu, respective in interesulu unei cetăti ce inseléza si astadi dupa feudalităti.

Alb'a-Iuli'a, 28 Iuniu 1872.

Domnule Redactoru! Că publicistu te vei interesa incătu-va de cele petrecute in adunarea in-

teligintiei române, conchiamata prin Dr. Ratiu, Elia Macelariu si Mateiu Nicol'a pre 27 I. c. la Alb'a-Iuli'a, — deci 'ti punu urmatorele notitie corespondietorie intemplantelor spre intrebuintare.

Intrunindu-se una numero de intelectuali români din mai *) toté părțile Ardélului, **) că vre-o 200 insi la 10 óre in biseric'a gr. or. din locu, Dr. Ratiu deschide adunarea cu o cuventare scurta, in carea arata ca densulu si colegii sei pentru aceea au conchiamat acésta adunare — cu intilestul guvernului, ***) care a si designat de comisariu asistente pre primariul orasului Dafny Károly — pentru ca au vediutu ca o adunare nu s'a conchiamat nici de către Metropolitii românilor si nici din alta parte competenta. — Dupa acésta cantandu-se „Imparate cerescu“ de căndu adunarea, acésta la proponerea dlu Vicariu Antonelli prochiamata prin aclamatiune pre Dr. Ratiu de presiedinte, apoi la proponerea acestui a pre dnii Antonelli, Nicol'a, Dr. Racuciu si Hors'a de notari.

Dupa o multiamita esprimata de dlu Mezei, dloru conchiamatori ai conferintei! adunarea la provocarea dlu E. Macelariu, consecenta trecutului istoric al românilor, dandu-si espressiune protocolara nestramutatei credintie si alipire către Majestatea Sea Imperatulu si Regele si către gloriós'a casa domniloria pentru carea totu-déon'a a fostu si este gat'a a'si jertfi avere si săngele — erupe in strigări: „Sa traiésca Majestatea Sea Imperatulu si Regele nostru si cas'a domniloria!“ si ridicandu-se de pre scaune intonara „Imnul popularu“.

Dupa acésta la proponerea dlu Dr. Hodosiu, motivata prin unu esordiu istoric prea bine nimerit, — conferint'a sub esclamatiuni de: „sa triésca fratietatea si egalitatea“ dechiara protocolarmente, ca natiunea româna, neavendu precum nici odata, asiá nici astadi nici o intentiune ostila facia cu natiunile sorori magiara, secuiésca si sasescă, poftesce si doresce deplina fratietate intre natiunea româna si intre natiunile conlocuitoare.

Dupa acésta punendu-se pre mésa mai multe liste pentru conscrierea membrilor presenti, — Dr. Hodosiu comunica adunarei ca in presér'a conferintei, adunându-se unu numeru de vre-o 30—40 de insi, peotru inlesnirea desbaterilor conferintiei s'aunita in unele puncte, carii aru poté servi de obiectu al consultarilor conferintei si carii, — ceteite de dlu Baritiu — suna: „conferint'a nationala româna, conchiamata de către confratii nostri Dr. Ratiu E. Macelariu si M. Nicol'a pre dlu'a de astadi, laando de nou in de aproape consideratiune acele ratiuni grave, cari au constrensu pre conferint'a tienuta la Mercurea in Martiu 1872, că sa recomende alegatorilor Transilvaneni de nationalitate româneasca abstinentia totale dela urnele electorale deschise pentru diet'a Ungariei, a aflatu de nou ca in acestu respectu situatiunea nu s'a schimbatu intromiticu, prin urmare ca ratiunile, cari ne-au impusu abtienerea in 1869 esistu si pentru 1872; ;

de alta parte inse membrii acestei conferintie au adusu cu sine trist'a esperintia ca chiaru si acei pucini alegatori români pre căti i sufera legea cea vitrega a merge la urnele electorale, suntu espusi de către agentii partidelor politice la cea mai pericolosa corruptione, carea amenintia poporului cu crima morale pre generatiuni inainte: acésta singura consideratiune a induplecatur pre conferint'a de asude a luá urmatorele:

(Va urmá.)

*) Românu dice „maiulu“ are coda, căndu prin cuventulu „mai“ sa da ajutoriu sa tréca yam'a o minciuna.

**) Bietulu că

***) Frumósa descoperire din partea Dnului Dr. Ratiu.

Divariele sasesci suntu superate ca românoi nu se tienu de passivitate, pre cătu se bucurara căndu audira ca Alb'a-Iulianii decretaseră passivitatea.

„Wochenblatt“ vorbindu in nrulu seu din 26 Iuniu despre alegerele ce dejá s'au facutu si inca se voru face pre fundulu regiu, ajunge la Brasovu si si esprima dorerea si temerea ca sasii de acolo nu voru reesi cu candidati loru cam in urmatorele: De asta-data se va petrece alegerea in Brasovu in impregiurari de totu strordinarie. Acel'a-si Brasovu, a cărui semtieminte aratara de multi ani unu gradu mai naltu de caldura decâtua aiurea pentru ide'a magiara de statu, a cărui deputati adese avura lipsa de o mare abnegatiune ds sene pentru de a coresponde pretensiunilor immense, ce s'au facutu semtiementului plinu de incredere, — acel'a-si Brasovu, se vede astadi, in semnu de multiamire, amenintiatu de o coalitie atitata din Pest'a a tuturor elemtelor ne-sasesci. Unguri, români si dorere, si asiá disii „nemti“ s'au impreunatu acolo sub devisa „sa punem pre sasii la pamantu“; spre acestu scopu se fabrica alegatori in modu artificiosu; se tramito deputatiuni la Pest'a se cersiescu si capeta bani (minciuni sasesci!) pentru de a acoperi spele alegerei si de óre ce cu lóte aceste se sciu in minoritate ni se amenintia a retienea dela loculu de alegere pre alegatorii din comunele nemtiesci de spre Secuime cu midilóce eroice. Fatia cu o atare agitare se intielege de sene ca toti alegatorii sasesci ai Bársei vor trebusi nu numai sa participe la alegere, ci afara de acea suntu deoblegati mai multu decâtua de alta data a-si intruni voturile. — Dis'a fóia desémna cu securitate de candidati sasesci pre E. Trauschenfels si Fr. Wächter; căror'a si noi, dupa cum din isvoru demnu de credientu audim, ca stau trebile acolo, le dicemu „sa le — hm fia — de bine hm“.

Accea-si fóia, trecendu apoi la d'ale nóstre si in specia la tienut'a nóstra facia cu programulu n. sasescu, carei'a incătu-va i-amu datu espressiune si prin articuloul din nrulu 46 intitulat „programul n. sasescu facia en români din fondulu regiu“ si arata cinismulu incarnatou invalidu in o tiesatura de citate din fóia nóstra comentate cu sarcasme sasesci caracterisice prin esageratiunea debililor desperati dela jupenés'a „Wochenblatt“, cu care tocmai din acésta causa de asta-data, căndu avemu de a trata acea causa momentósa serioasa si eu ómeni seriosi si de omenia — nu voim mai departe a sta de vorba — .

In acel'a-si nr. amintesce numit'a fóia si despre prelucrările comitetului conferintei Sabiiane pentru programulu românu nationalu statorindu la congresulu fiitoru. Credem, ca e mai de prisoșu a spune publicul nostru ca ce pozitüne ia vecin'a nóstra fatia cu acésta prelocare, si ca cum are sa o trateze, de óre-ce usioru si-o pote inthipui. Malitia, perfidia, suspicionari si ignorare de fapte istorice imbracate in frase este totulu — midilocu, documentu si scopu — de ce dâmu in acelu scurtu inceptu alu tratării lui, care impregiurare pre noi, cunoscendo-i naravulu, nici cătu e mai putinu nu ne-a surprinsu.

Cu lóte aceste, — o multiamita totusi trebusi sa-i aducem, — „W. Blt“ — multiamita pentru mangaierea — care o amu semtitu dupa cetirea relelor vorbe din „W. Blt.“ — ca adeca „caus'a românilor transilvaneni din a. 1872“ a produs óre-care efectu intre sasi, ba se pote ca le-a cau-satu chiaru doreri de pantece. — Dara sa lasamu sa urmedie cuvintele acelei foi insesi că asiá mai bine sa pote vedea publicul iubirea le ascunsa cătra concetatiunii loru:

„Fia cum va fi, — un'a totusi merita atentie in cercuri mai largi: unu proiectu alu com-

titul de actiune Sabianu pentru programul românului național să o întrundă la congresul săstorii. Acestuia proiectu, care conține gravaminele și pretensiunile românilor, e unu memorandu largu, din care d'abia începutul lă avemă dinainte-ne. O sentință despre elu aru și dă pre tempuria. Memorandulu împarte în genere gravaminele și pretensiunile în de acele, cari se referesc la dreptul publicu de statu, la dreptul naționalităției și la dreptul reprezentantiei. Pipaindu pre departe începe cu Blachii lui Gez'a, cu povestea Tohotum a notaricului anonim și cu întregă rabulistică a istoriei de multă — multă — cuitata (lepadate), pentru de a descinde apoi începutu în regiunile politice practice de dī. Acă intempi-nămu apoi o multime de rostiri remarcabile, cari se îndreptă spre o adresa cunoscibile. Se ascură solemoile ca români n'aru avea nesunție de a desfintă său pericolă unitatea și ne-despartiveritatea coronei ungarescă; se laudă „constitutionalismul liberalu“ al Ungariei; caderea constituționiei Februarie în Transilvania aru și o urmăre firésca a legilor nove din 1867; națiunea magiara și româna aru și avisate chiaru și prin poziția etnografica la ajutorintia reciprocă etc. Aceste cugete impaciuitor formăza, după cum de sine se intielege, numai o investire blândă a gravaminelor și pretensiunilor. Altu-cum ne rezervamă a reveni la acestu obiectu indată ce vom avea memorandulu completu dinaintea noastră.“

Manifestu

către granicii noștri din regimenterle confiniarii 12, 13. și 14. și din batalionul Titel.

Reformele ordinate prin ordinatia noastră de la 8. Iunie 1871, în privința începerii provincialisarei teritoriului vostru, suntu terminate.

Spre a ve face egali cu cele-lalte popore ale regatului nostru Ungaria și cu privire la obligamentul militar, demandăm, ca pre teritoriul confiniului nostru banatianu și alu batalionului Titel, cu 1. Novembre 1871, sa se scăta din vîgorul regulamentului militar sustatatorio pentru confiniul militar, din contra sa pasăsca în vietă articlui de legi 40, 41 și 42 din anulu 1868 despre poterea armata, milie și despre glote.

Dreptu aceea în dīu'a memorata voru și disolvate regimentulu confiniariu 12 germanu-banatianu, regimentulu confiniariu 13. românu-banatianu, regimentulu confiniariu 14. serbu-banatianu, mai departe batalionul Titel.

Foisiōra.

Drepturile în scol'a poporale.

(Urmare din nr. tr.)

§. 12. Municipiile din statulu Ungariei și cerculu loru de activitate.

a) Mai multe familie, adeca familiele dintr'un satu său orasii formăza împreuna o comună (§. 2. b). Comunele dintr'un tienotu anumit formăza împreuna unu cercu municipalu (comitatul, scaunu, districtu — §. 3. b).

b) Municipiul 'si conduce de sine afacerile sale din lăintru amesuratul legilor tierei; 'si intocmese statute amesuratul legilor tierei, după care sa-'si desfașuire lucrările sale din lăintru; pune otaririle și statutele în lucrare prin ampliatii sei; 'si alege ampliatii sei: otareșce spesele (cheltuielile) necesarii la guvernarea sa, și ingrițește pentru acoperirea loru; corespunde cu guvernul (ministeriul) deadreptulu.

In afaceri mai mari, precum: statorarea bugetului (speselor pre anulu urmatoru), vinderea ori cumpărarea de locuri municipali, inițierea unor diregatorii (oficie) nove ori radicare a unor' așa-lorii, are sa căra municipiul incuviintarea din partea guvernului.

c) Statutele municipiului au sa nu calce drepturile, de a se conduce de sine'si ale singuraticelor comune. Municipiul poate sa-'si intocmescă statute cu valoare numai în cercul său de activitate. Statutele suntu de a se publică în totu cerculu municipalu. Cei ce nu se multiamescă cu cuprinsul statutelor municipali, au dreptul sa-'si arate plansorea la ministeriu.

Imperatorele și Regele Vostru vi multiamescă pentru credint'a și devotamentul Vostru, manifestate totu-déun'a pentru tronu și patria, și totu-odata 'si exprima convicția, ca Voi și între noule repreșe ve-ti conservă asemenea alipire către Noi și către patri'a Vostra.

Vien'a, în 9. Iunie 1872.

Franciscu Iosifu, m/p.

Anunciu.

Despartimentolo Sabianu alu III-lea alu Asociatii transilvane pentru literatur'a româna și cultur'a poporului român, — 'si va tinea adunarea sea generale pentru anulu acest'a, amesuratul consilului adusu în adunarea generale trecuta — Dumineca după Sf. Petru și Pavelu la 2/14 Iuliu a. c. in opidulu Resinari.

Acătă se aduce la cunoștința publică, invitându-se atâtă membrii, cătu și în genere toti români binesimtitori a luă parte la adunare.

Sabio, în 28/16 Iunie 1872.

Comitetul.

Jurnalele române în cestiunea jidovilor.

Afara de gazeta oficiosa și sucursalele asupra căror' 'si are ea, cum amu disu în orolu trecutu, vatas'a superioara, totă organele de publicitate, lasandu la o parte animositatile de partit, s'au pusu că într-o singura voce a scote la lumina adeverulu în aceasta simpla dura spinosa cestiune, a convinge și pre cei mai retaciti de către gazetele cari totu sporovaescu ca „nesocotitu, natangu a fostu juriulu care a condamnat pre jidovii dela Ismailu.“

Si inchipuesce ori-cine marea satisfacție a „Trompetei Carpatilor“, ale cărei opinioi în cestiunea jidovilor suntu de notorietate publică, și care, dela naștere ei și pâna astădi, n'a incetato uno momentu de a semnală pericolul jidovilor din România; 'si inchipuesce ori-cine, dacă bucuria trebuie sa simlia „Trompet'a Carp.“ vedindu ca nu pre pamentu sterpu a semanalua ea de atâtă tempe, vedindu ca lumina s'a facutu în tiéra și ca, chiaru în strainatate, au inceputu a petrunde rădiele acestei lumini datatorie de vietă; ca organe de publicitate că „L'Eclaire“, „Le Gaulois“, „L'Ordre“, — căte trele imperialiste, — ne sustinu în cestiunea jidovilor declarându-se bine-informate asupra acestei cestiuni ce se agita în România; ca jurnalul oficiosu alu guvernului ruseșeu „Le Nord“, ca jurnalul oficiosu alu guvernului oto-

d) Pentru acoperirea speselor municipali se face aruncu de dare pre comunele tienotului municipalu intregu.

Bugetulu anualu și socotelele speselor municipali se iau înainte în adunările de toamnă și primăveră că și la comunele singuraticе.

e) Legile și orenduile trimise din partea guvernului (ministeriul) are sa le pună municipiul în lucrare în intregu tienotulu seu prin ampliatii sei.

Municipialu i este iertato a arată în scrisu, deea vre-o ordinatia a ministeriului nu este după impregurările locali corespondentoria scopului.

§. 13. Comitetul municipalu și adunările generale.

a) Dupa cum fia-care comună 'si are corpulu seu reprezentativu, asemenea are și municipiul unu numeru anumit de barbati alesi că reprezentanti ai sei, cari se numescu cu unu cuventu comitetul municipalu.

b) Membrii comitetului municipalu, pre jumate se denumescu dintre locitorii din tienotulu municipalu, cari platesco mai multă dare; și iera pre jumetate se alegu dintre locitorii tienotului municipalu cari au dreptu sa alegă deputati dietali. — Atâtă denumirea, cătu și alegerea membrilor celorlor noi ai comitetului municipalu se face prin lucrarea adunării generalei.

c) Dupa cum comunele asiă și municipiul tienă adunări generale. Căte și cându sa se tienă adunări generale, acătă o otareșce municipiul printre unu statutu. Totusi trebuiesc tienote două adunări generale și adeca, ună primăveră pentru cercetarea socotelelor, și iera altă toamnă pentru otarește bugetului pre anulu urmatoru.

Lucrările adunărilor generali suntu afara de acătă intocmirea statutelor municipali, castigarea

manu „La Turquie“, ca „L'Indépendance Hélénique“, precum și mai multe jurnale germane că „Barvarische Kurier, der Volksbote“, și altele; vedindu că toate aceste organe de publicitate se intreacă care de care a ne susțină declarându-susă tare că „nu este nici a fostu vre-odata în România cestiune religioasă“, și că „dreptu și ecuitalibale a fostu verdictul juriului din Buzău!“

Si inchipuesce ori-cine apoi marea nostra satisfacție, de a vedea pre toate organele de publicitate române la unu locu, — afara de mici și neinsemnate excepții, — uitându passiunile, lasându animositatile cândă este vorba de unu pericolu alătorei; și inchipuesce ori-cine marea nostra satisfacție în fața acestei manifestații care este simplom'a cea mai vadita, că România are vietă, că va trăi și sdobi toate periculele, toate pedecele, pre cătă vreme toti fiți ei, suntu la postul loră cândă momentele suntu supreme!

Vomu incepe a traduce și reproduce din nr. viitoru toti articulii din jurnalele franceze, elene și germane relativi la cestiunea jidovilor în România, că sa semnală românilor pre amicii loră spre a-i inscrie în anima, cum sciu sa facă români cu toti aceia dela cari primesc vre-unu bine.

In numerulu de astădi ne vomu ocupă de jurnalele române, despre care spatiulu nu ne-a permis de multă a face vre-o mențiune.

Dupa observații noastre din numerulu de joi'a trecuta asupra aparitiei și distribuirei broșurei lordului Macaulay, tradusa de du Dimitrie Ioanu Ghic'a, jurnalulu „Telegrafulu“, — care mai totu-déun'a, iera mai cu séma de cându cu redacția actuală, să distiu în susținerea adeverului, — veni și elu a spune căteva cuvinte bine cugetate, bine simtite, și — ceea ce le da și mai multă sare, — cuvinte cam malitiose ore-cum la adresă sorgintei broșurei.

Eata cum 'si incheia „Telegrafulu“ articulul de fondu de Dumineac'a trecuta :

„Brosiură insepare, se imparte în toate părțile cu profusione de jidovi și de jidanoșili, dară pre densă nu figurașă nici unul din numele Ghicilor ce se presupunea, ci unu altu nume: Dimitrie Ioanu Ghic'a. Cine este, se întrebă totu românu, care a luat în mâna galbină brosura și a celtit, cine este acestu nou hebreoslu? Este fiul lui Ioanu Ghic'a, se deslusesc de unii, este unu copil venit de eri de altă-eri din scolele strainătăției, care, plecatu de micu din tiéra, abia gănește limbă română și nu cunoște nici datinele, nici moravorile, nici râile, nici aspiraționile patriei

averei municipali, alegerea și platirea ampliatilor municipali s. a.

d) Presedintele adunării generali este comitele supremu. Membrii adunării generali suntu membrii comitetului municipalu și ampliatii municipali.

Protocotulu adunării generali are sa se tramite la ministeriu in copia.

§. 14. Directorii municipali.

a) Mai marele municipiul este comitele supr.* Mai marele municipiul se denumește de către regele insusi, la propunerea din partea ministrului.

b) Mai marele municipiul face cercetare asupra lucrărilor tuturor ampliatilor municipali, și vighizează asupra intereselor statului, care se desfășoară prin lucrările municipiului; conduce alegerea ampliatilor s. a.

c) Ampliatii din launtru ai municipiului suntu vice-comitele, notariulu, fiscalulu, magistratul, presedintele scaunului șefanulu și asesorulu, cassarulu, mediculu superioru, inginerulu superioru, archivariulu, protocolistulu superioru, tatalu de șefani șefiecul de vite.

Ampliatii din afara suntu: suprefectulu, primarii orașelor, mediculu cerecalu, inginerulu cerecalu, protocolistulu cerecalu, tatalu de șefani cerecalu.

Ampliatii din launtru (centrali) trebuie să-si aiba locuința in orașul de resedinta a municipiului; iera ampliatii din afara trebuie să locuiescă in despartimentulu cerecalu, de carele se tienu.

d) Vice-comitele este ampliatul celu mai

*) In comite se numesc mai mărele municipiul comite supremu; in districte se numesc capitanu supr., iera in scaunele secuiesci se numesc jude regescu supremu.

sele. — Este fiul lui Ioan Ghică! Dacă este fiul acestuia, cum atunci d. Ioan Ghică, dacă mai are unu granat de patriotism, dacă în anima sa mai vibrează vre-o cărdă a simțimenterilor naționali, a potuți permite fiului să o asemenea săptă? Ce felu? Dacă, care pre cātu se scăi, i corectează totuște încercările literare ce le publică în foia „Transactiuni“ de temă a nu transige cu gramatică și cu limbă română, nu i-a observat opera cu care voia să debuteze în politica că traducător? Este cu potintia a se crede că d-sea n'a sciat nimicu despre același și că a fostu cum se vorbesce, surprinsu și d-lui că și noi de trufandau'a politico-filosofo-literaria, cu care fiul său apărea pentru intei'a ora pre aren'a publicităției? O asemenea supozitione este cu nepotintă.

„Așa fiindu, atunci întrebămu: care este scopul acestei brosuri, care apare tocmai într-un tempu când ținutul jidovilor este mai agitata de cătu totu-déun'a, pâna a fi dusă în conferințele poterilor straine?

„Scopul nu poate fi altul, decât ca judele să noivicele traducători, graduati al universității din Cambridge, sub o tacita aprobare, să instigări a parintelui său, voiescă să complacă majestăție jidovescă, să sa linguisca același potere de statu în fia-care statu, care prin forța capitelor pune și schimbă, sustine și derâma cabinele și insusi dinastie tuturor tierilor cadiute în ghiarelor, prin mijlocul imprumuturilor, întreprinderilor și concesiunilor de totuște fiului.

„Scopul nu poate sa fie altul decât menajare și respectu către majestatea jidovescă din partea fiului, pre căndu tatalu va merge la Constantinopol să depuna omagiele sele la picioarele vre-unui cadiu său pasia jidovită, membru alii antie Israelite, suveran'a tutoror cosmopolitilor.

„Același este scopul brosuri, și nu poate fi altul, afirăm din intima convicție, căci altuște fiului nu aru să permiso fioului să fiu nu aru fi primitu dela societatea de publicații pentru cultur'a israelitilor români, sa-i dica în introducție opera traduse:

„Sa pere acele bariere; ori-ce omu fia admis cu egalu înaintea legei, și România va deveni e alta Belgia în industria și o alta Elveția în virtute și lumini.“

„Auditi Români? Omulu de statu ce a guvernău că ministru același țără de mai multe ori, toleră fiul său de a primi dela societatea pentru cultur'a hebreilor insultă cea mai mare, spunendu-i-se ca

dintâi alu municipiului; elu conduce preste totuște afacerile municipale. Fiscalul vighieza, că legile să se aduca la imdeplinire întocmai după inteleștu loru.

Suprefectul este ampoliatul celu dintâi din despartimentul seu cercual; elu vighieza, că legile asupra tuturor comunelor din despartimentul seu cercual.

Lucrările celor-lalți ampoliați se întaresc prin-tronu statutu din partea municipiului și încuviintătoare de către ministeriu.

e) Ampoliatii se alegă de către comitetul municipal.

De ampoliatu poate fi alesu fia-care cetățeniu alu statului Ungariei dacă va fi în etate trecuta de 22 ani, va cunoște legile țării și va fi cu purtări bune.

Ampoliatii municipali alesi au să depuna juramentul următoru:

„Eu N. N. joru, că voi pastra credința regelui, voi păzi legile țării și voi împlini cu punctualitate conscientiosă detorintile impreunate cu oficiul meu. Așa să-mi ajute Domnul!“

f) Dupa cum ampoliatii comunelor așa și ampoliatii municipiului suntu responditori pentru tota pagubă, ce s'ară face prin neîmplinirea cu scumpete a detorintelor chiamării loru — statului, său municipiului, său comunelor ori singuraticilor locuitorii ai tienutului municipal.

§. 15. Statul Ungariei.

a) Comitatele, scaunele, districtele din țările Ungariei formăză împreuna statul (§. 3. c.) Ungariei.

b) Mai marele statul Ungariei este regele.

Regele Ungariei are cea mai înaltă putere de statu în afacerile din launtru și din afară ale statului, în a dechiara resbelu și a încheia pace; la totuște acestea afaceri însă se cere să conlucrarea mi-

nici traducătoriului, nici tatalu traducătoriului, nici toti români n'au să nu vorbăvea virtuti și lumini decâtă atunci cându va perfecționa barierile dintre jidovi și români, adeca că colonia lui Trajanu dela Dunăre va fi învecinată în horoile navalitore ale descendintilor lui Judea!

„Umilire mai mare, joscării mai netrebnice, decâtă coprinsul acestuia renduri din brosura potuște să se facă vre-o dată unei națiuni întregi? Să eu totuște acestea, d. Ioan Ghică tace, lasă să se trece același insultă gravă, să nu radica capul în susu sa vorbește, nu cutăze să atace suveranitatea Alianței Israelite, că cum aru voia să infiltreze din nou în anima românilor proverbiul mostenitul dela fanarioti, că: capul plecatu de sabia nu este tăiatu.

„Plângi, doro, țărana România, să regretă pre domnul Tudor, căci lacramile și strigătul suferintelor tele poteva desceptă vre-o animă de leu adormită care să completeze opera marei patrioți.“

(Va urmă.)

Mureșiu - Osiorhei în 28/6 1872.

O. Domnule Redactor! În „Federatiunea“ nr. 64/1872 dădui de o corespondință din Năsăud subscrise de a... — ariciu — (Stachelschwein) cu care — ariciu — ne obligăză buna sentire și ne ocupă pușnito.

În „Federatiunea“ nr. 54. a. c. sub rubrică „Varietăți“ ceteam urmatorele: Năsăudenii au isbutită să facă transacțiune cu ministeriul pentru recumperarea regalilor. Nici o palma de locu nu mai are erariu în acelu districtu. Preliu recumparării este o sută de mii fl. cari se platescă în cursu de 32 de ani. Districtul au facutu buna tocmea și castigul ce rezulta din trens' este considerabilu. Factorii principali ai negociației favorabile sără de delegații districtului (dd. Portu și Florianu) au fostu d. Iosif Hoszu și f. dep. Lud. Cseri, pre care, în semn de recunoștință, Năsăudenii voro să-lu realăga deputatul etc.:

Acesta se publică în 21 Maiu 2 Iuniu a. c. și astăzi scimă că suntu fapte complinite, și totuște dnulo ariciu și puse nasulu pre b..., se dede de a dură, și lasă, de sine se intelege, în tăvălirea lui pâna unde se opri, numai impunători!

Etu între altele dice: 1. că s'au facutu din ținutul curatul privat granitierescă capitalu politicu, care dreptu procente o să dea deputații maghiari. 2. vorbesce de înscenarea unei serbării cu spese

din fonduri scolare granitieresci. 3. că guvernul inca a costigat 100 de mii fl. și doi deputați gubernamentali. 4. face imputare unui parochu român că venea după o cruce pre peptu, și de aceea lucra la alegerea unui deputat unguru și în fine 5. se acatia acestu subtile corespondinte de persoană delegatului comisariu ministeriale Groisz.

Ad. 1: Este unu neadeveru evidentu provenit din malitia, că s'ară să facă din acela cetea capitalu politicu, de ore-ce populaționea districtului Năsăud, tienendu că ordinea susținătoare este o tară a alegă de deputați și altu-mintrenă barbati gubernamentali, și dreptu recunoștință a realege pre f. deputatul Cseri, care prin multu ostenă au ajutat de acelu districtu ajonse la unu profitu asiatic de mare. Ad. 2. Dupa ajungerea unui rezultat și folosu atât de mare pentru populaționea districtului întregu și atât de dorită de acelaș populaționu, nu se ceda că la acelu actu măretiu de transpunerea atâtului proprietăti în posessiunea districtului, atât în onoreea esmisi comisarii ministeriale să se facă pregătiri de o primire cuvântă? cătu și în a altor barbati cari au alergat și ostenit în cauza astăzi, să se dea unu prându serbatorescu? și apoi din ce bani dacă nu din banii comunei ai districtului să se facă acoperită spesele acelei festivități? au nu sciu „ariciu“ că la asemenea ocasiuni, ce atingu interesul comună a unui tăinut, orașu, său și numai comuna, se părtă spesele din banii comunali? apoi eu nu cred că afară de a... va fi unu singur român nascutu în acelu districtu să fie nemultamă pentru acele pușne spese ce se facă acum odată, după ce, după unu procesu de aproape de 20 de ani se ajunse unu asiatic rezultat favorabilu dela guvernul actoală. Apoi fia-mi permisă a întrebă: ajutău acestu atacatoru netrebuincă cătu de putin macaru la dobândă astăzi castigata districtului? Eu nu cred. Ad. 3. cu cătu poate să prețumanășca castigul districtului pre celu alu regimului, acestu corespondinte în admirabilă-i — au weh! — inteleptiune nu ia la socotă, nici la aceea impregiurare nu cauta elu, că de nu era guvernul actualu magiaru ore districtului Năsăudul să'ară potea astăzi bucură de acelu castigă? Apoi ca au castigat guvernul 2 deputați, aceea după cum disie la punctul 1. populația și-ară implini numai datorință că civi loiali,* — și prin această rezultat și la punctul 4. ad. 15. II. sea dnul Groisz, fostu vice guvernatoru alu Transilvaniei, presedinte alu dietei din Sabiu dela 1863/4, barbatu de statu, decorat, demon de totu respectul, nu

*) Pră mare loialitate; dreptatea înainte de totu.

d) Fia-care comuna din fia-care comitat, scaună ori districtu și are ampliații sei, și sta sub direcțoriile mai înalte ale aceluias cercu municipiului.

Totu municipiile din țările, cari formează statul Ungariei, stau sub deregatorii a cea mai înaltă a statului, și astăzi este Inaltul Ministeriu regiunii unguresc din Pestă.

Lucrările ministeriului le indeplinește:

1. ministrul de lângă persoană regelui;
2. ministrul afacerilor din launtrul statului;
3. ministrul de finanțe, acesta îngrijescă pentru veniturile statului dela contribuții, monopole și a.

4. ministrul de comunicări, îngrijescă pentru starea buna a drumurilor s. a.

5. ministrul de negoții, acesta îngrijescă pentru poște, telegrafe, institute de creditu s. a.

6. ministrul cultelor și alu instrucției, acesta are supraveghiere în afaceri bisericesci și scoala.

7. ministrul justiției, acesta îngrijescă asupră judecătorielor,

8. ministrul pentru apărarea țării, acesta îngrijescă asupră recrutării și asupră militiei preste totu.

In fruntea ministeriului se află presedintele ministeriului.

c) Statul Ungariei se numește altmintrea regatul Ungariei.

Regatul Ungariei dimpreuna cu țările: Austria, Salisburgia, Stiria, Tirolul, Iliria, Boemia, Moravia, Silesia, Galicia, Bucovina (acestea totu stau sub ministeriul din Viena) — formează împreuna imperiul Austro-ungar.

Mai marele imperiul Austro-ungar este Majestatea Sea, Francisc I, Imperatorul Austriei, Regele apostolicu alu Ungariei s. a. s. a.

(Va urmă.)

sciu cum vine că delegatul comisariu ministeriale pentru actul acestui de transpunere că Pilatu în Crediu, în jocu, și atacato în onorea sea de către acestu corespondinte incultu, care pote fi securu, ca portarea lui inconvenienta au produsu numai indignație in totu românu bine-sentieritor, și numai cu cătu de pușna pricepere.

In fine me adresediu cătra onorat'a redactiune a „Federatiunei“ cu decentiosa-mi rogare, că in venitoriu sa nu mai publice corespondintie dela corespondenti, cari nu se occupa cu nescari lucruri de ce-va tréba, ci cu de acelea numai, cari, cum este și a lui a . . . suntu de natura de a compromită inteligintă și națiunea română, și de a strică cau-selor.

T a b a c a r i u .

B a c a i u t i u 16/6. 1872. st. v.

Multu Stimate Domnule Redactoru! Sâmbăta, ante-amédi dñ 10/6 c. l. st. v., in intrespatiul tempului dela 11—12 ore — precum de nenumerate ori pre aiurea, asiă și pre la noi, și in apropierea teritoriului nostru 'si aretă prea delicată și sublim' a natura efecturile sale, inca de mintea omenescă pre departe necuprins cu tôte, ca asiă numitii naturalisti, cercatori ai naturei din presupunerile loru — culegendu materialu și luându ansa — voiescu publicului a face deductiuni și conclu-sioni, prin cari omenii — naturalminte cei necunoscatori cu lucruri in natura arata — convin-gendu-se — sa se acomodeze cercustărilor pre-sintelui, tragendu și luându dupa potintia dintrensele folosu moralu și materialu, său tocma din contra. Deci vorbindu la obiectu, oiu sa seriu onoratului publicu cetitoriu despre tempestatea cea grea, care sub datulu prementionatu, cu deosebire pentru comuna Akmarului și teritoriul ei tienatōre de cer-coul Vintilui inferioru, avu urmarile cele mai triste.

Toem'a pre cându bietii economisti sub arsiti'ă sōrelui mai poternicu trudēu și ostenēu afara la câmpu, și pentru suriderea tieraniloru și cāmpuri-loru loru, in sperantia de abundantia producătoare de naturale din anima glorificau pronia divina, ex abrop'to — fără multa pregatire, s'au ivitu o vreme grea, a carei calamitate infioratore prin povoilu cu piatra amestecat — in restempu de 1½ ora, ca-siunându daona considerabila, pre locuitorii din pre-memorat'a comună, iau adusu la perfecta despe-ratiune.

Holdele de tómna, primaverile, cucuruzele, viile s. a. căte se silira acum desperatii economi a si-le semană și cultivă, in sperantia, ca voru invinge-nacadiorile cei cauta și voru mortifică și fomea pen-tru venitoriu torturatore, prin elementulu apei și grindinei, și le vedu nimicite. Pria plóea cea preste mesera cu piétra nu numai semanatorile bietiloru omeni, dara chiaru și pamenturile lucratore de pre teritoriul celu delosu, paraosu și rāposu — remanendu ici colea altele pre mai multi ani neproduc-tive — s'au manatu in vale și pre putinu sicsu, — acum totu innecato — astoritoru lângă Muresiu. Valea curgătoare prin mijlocul comunei, crescendu — dupa spusulu omeniloru că nici odata asiă de mare, prin undele sele inspaimântatore — innecându 4 vaci — edificiele economice și gradinele a prea multor'a din apropiere le-a nimicitu, incătu bietii omeni nu numai ca privesca in viitoru cu despe-rare, ca le lipsesce nutrementulu de subsistintia, in contr'a fōmetei, dara nici edificiele prementionate nu mai suntu in stare, a și-le reedifică.

Se dice ca o comisiiune investigatore, esindu in fati'ă locului, aru fi și luatu pagub'a causata in evidintia, inse pâna ce bietii nenorociti din partea regimului, despre ce me indoiescu — său pre alta cale se voru potea consolă, aru fi consultu și de dorit, că fiesce omu onestu, sinceru crescinu și de aprōpe, compatimindu starea cea misera a desmen-tionatiloru locuitoru — sa concurga dupa possibili-tate intru ajutoriulu loru cu diverse contribuiru — spre alinarea durerei și intrestetiei, că asiă facendu va potea dice francu și liberu fiesce-care, ca iubesce pre deaproapele seu nu numai cu ouventulu, ci și cu fapt'a. — Care fia — fia. — Cându scriu aceste orduri cu privire la casulu acel'a tristu alu locuitorilor din comun'a despomenita Akmaru nu potu a nu iregistra și evenementulu importantu, că unu eflus produsu și aratatu alu naturei, pre teritoriul Bacaiutiei totu in 10/6.

Unu teneru june in etate de 18. ani, care — fogindu dela sepa insotită de sor'a sea — spre adăpostire cătra casalnică unei statuini a drumului se-ru, in apropierea statuinei, fù lovitu prin o sagă de fulgeru oblu prin creschetu, și numai decătu cadiu mortu fără resusflare și fără de a mai chinui ce-va. — Totu atunoi cu ivirea fulgerului acestui fenomenu naturalu au urmatu firesce și unu trasnitu poternicu, incătu omenii și marhele din apropiere au cadiutu că morti josu și numai in restempu de vr'o 5—10 minute abiă 'si venira in fire. —

S um cu deosebita onore

Petru Maniu
Parochu gr. or.

Varietăți.

* * * Sabiiu 20 Iuniu. Domnulu Redac-torn! Cu ocazia alegerei deputatiloru de aici la diet'a din Pest'a voi intemplarea că eruditulu super-itendent protestantic din locu d. Dr. G. D. Teutesch se nimerescă tocma pre tempulu acel'a la urna pre cāndu venise unu numaru mai mare de români la votare, fiindu sal'a indesuita de ei. Nervii lumina-tului demnitariu se afisică intr'atât'a priu aspectulu neobicinuitu incătu s'a intorsu numai decătu de pre scara. Dupa prânz u veni inse de nou la votu și petrecându-se in modu asabilu cu unii membri ai comisiiunei de alegere nu se potu retineea și se esprimă in armoniulu dialectu sasescu: „Ce a-ti avutu inaintea prêndiului aici? Se parea ca suntemu in tiér'a vecina (Noberloand). Mirare! Românilor u inea nu le-au venit u nici cāndu sa créda ca se afla in Bismarckia, de-si domnii sasi se geréza că stăpânii loru.

Sabiu, in 1 Iuliu 1872 c. n.

Unulu, care a fostu de satia.

+ Veduv'a Cecilia Homanu, Maria, Cornelie și Eugenia că fice im-preuna cu socii loru Gregoriu de Popu, Ioane Busiti și Ioane Parashivu că gineri; Simeone că frate, An' a că sora și George Anghelu consiliariu aulicu in pensiune că cumpnatu cu anima frântă de adenca dorere anuncia cum-ca:

Gregoriu Mihali, Canonico alu bise-ricei catedrale Metropolitanu din Blasius, in urm'a unui morbu greu și indelongat, a repausat in Domnulu astazi la 12 ore diu'a in etate de 68 ani, lasandu in doliu pre ficele sele, pre ginerii, fratele, sor'a, cumpnatu și pre nepotii sei numerosi, dintre acestei pre multi că orfani.

Remasitie pamentesci ale reposatului in Dom-nulu se voru bine-cuventă și petre la mormantu, in cimitirul din diosu Vineri in 28 Iuniu st. n. a. c. la 3 ore dupa amédi. Fia-i tieren'a usiéra!

Blasius, in 26 Iuniu 1872.

* * * Unu faptu oribilu. Unu septu oribilu s'a petrecutu alalta-ieri in urbea nostra. Mai multi scopeti voindu și supune oriciosei opera-tioni cerute de fanatică loru sectă, pre o tinera co-pila, acătu nu a potutu suportă cumplita schinuire și a murit in mânilorloru. De indată sapara o grăpa in intrarea casei loru, și punendu-o in unu sicriu, învelindu-o in varu, voiau sa o ingrăpe, cāndu dia sericire fura diariti de unu vecinu ce se află in podulu casei sele. De indată se dete alarm'a și faptasii fura surprinsi mai in flagrantu de-lictu. Detaliile acestei crime grozave nici nu suntu pre deplinu cunoscute; tatalu nenorocitei este amestecat in acesta afacere. Cadavrul s'a trans-portat la spitalu pentru a fi supusu autopsiei. Vic-tim'a este o fata tinera, de o statura destulu de mare și frumosă la chipu. Morțea i se trase din curgerea cea mare de sânge ce urmă taierea sinu-lui ei. S'a constatatu pâna acum ca de cu dimi-nătia scopitulu Chirila cumparase multu varu, de asemenea s'a gasit in podulu casei aceluui individu două sicriu, de-si elu nu este stoleru, din care se vede ca aceste fiente infame se pregatescu de mai inainte pentru intemplarea că sa se periclitide vie-ti'ă victimelor uneltirilorloru loru. Eri dimineti'a tatalu victimei deduse o petiție la comisiiune, spunendu că i-a fugit u copila furându-i 150 de galbeni, pentru a nu atrage astfelii atenția asupr'a dispariției copilei.

Cu cătu-va tempu mai inainte unu altu Lipo-

vănu a datu o declaratiune analoga la comisiiune spunendu că i-a fugit u feta cu 200 de galbeni; de siguru că și aici se ascunde o crima analogă; se vorbesce apoi in mahala'a Peurarii că aru fi mai multe victime de aceste ingropate in taina in casele lipovenesci.

Justitia a luatu mesurile cele mai energice pentru descoperirea acestei crime orbile pâna in cele de pre urma amanuntimi. De mai multe ori s'a vorbitu la noi despre asemenea lucruri; inse nici odata nu s'a facutu vre-o lumina in acăstă. Suntu cunoscute midilöele poternice de care dispune acăstă sectă și cu căti-va ani mai inainte s'a potutu vedea in unu procesu analogu ivit in Ismailu influența poterii loru oculte. Trebuie speratul ca de astă-data lumin'a se va face, ca nu se voru mai lasă nepe-deșite fapte atât de revoltante, și care sgudue pâna in cele mai adenci radacini tōte basele so-cietăției.

Dara nu numai pedepsirea culpabililor, ci și mesuri preventative trebuie intrebuintate, căci toleranța religioasa nu trebuie impinsa pâna acolo in-cătu sa se indrepte contr'a asiediamintelor funda-mentale ale societăției, bă chiaru contr'a esistentiei omenirei, devenindu și sorgintea de drame cumplete că acele ce s'a petrecutu acum'a inaintea noastră.

„Curierul de Iassi.“

Concursu.

Pentru ocuparea unei statuini investiatoresci la scolă normata româna gr. or. din opid. Bradu se scrie prin acăstă pâna in 1 Augustu a. c. concursu.

Cu acăstă statuine este impreunata o leșa anuala de 450 fl. v. a., care se platesce in rate lunare anticipative.

Doritorii de a ocupă acăstă statuine au sa docu-menteze: cumca suntu de religiunea gr. or., au absolvat celu putinu 4 clase gimnasiali, cursulu pedagogicu și teologicu și cum-ca pâna acum au avutu o purtare morală și politica intréga și nepatata, iéra petițiunile sa și le in-drepte la subsemnatul in Bradu (Zarandu).

Bradu 12 Iuniu 1872.

Comitetul representantiegi gimnasiali.

Nicolau I. Miheltianu,

Prot. și presied. comit.

Concursu.

Devenindu postulu de notariu in comun'a Boiti'a vacantu, se provoca doritorii de a ocupă acestu postu a-si tramite suplicele loru instruite cu testimoniele de studii, moralitate și de știință deplina a limbei române pâna la 15 Iuliu a. c. la subscrizbulu inspectoratul cercuale.

Cu postulu acăstă suntu impreunate următoarele venite:

1. Salariulu fisculu anuale in bani 340 fl. v. a.
2. Unu pausialu de cancelaria pre anu 9 fl.
3. Cuartrul liberu și 4 orgii de lemne pre anu, in fine anumite tacse dupa lucruri de natura privata etc.

Dela inspectoratul Boitiie.

Sabiu in 22 Iuniu 1872.

(3—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postului preotescu la vacanta pa-rochia româna orientala Somesiu-faleu constatore din 746. susflete din protopresbiteratul Clusiului, — aprōpe de Clu-siu, pedestru un'a ora, — se scrie concursu pâna in 16 Iuliu 1872. —

Venitulu preotescu, cu acestu postu preotescu im-preunat, este următoriul:

1. Portiunea canonica, preste carea trece calea fe-rata de 8 jugere comosata, — aprōpe de comună. —
1. Dela 100 familii o mertea mare de bucate. —
3. O dî de lucru cu palm'a (claca) dela 100 familii.
4. Stol'a usuata, pâna la definitiv'a regulare și do-tare. —
5. Cas'a parochiala cu 2 incheperi și un'a cocna in midilocu, ce fiindu vechia este sperantia a se edifica de nou din pétra. —
6. Grădinutia lângă cas'a parochiala. —
7. Usufructuarea cimitierului vechiu de lângă bi-serica. —

Doritorii de a ocupă acestu postu preotescu, suntu poftiti a tramite concursele sele, bine-instruite dupa §-lu 13. din statutulu organicu congresualu din 1868, subsci-rului, celu multu pâna in 14. Iuliu, că in 16. negresitua se pótă tiené alegerea. —

In contielegere cu comitetul parochialu.

Clusiu 5 Iuniu 1872.

V. Rosiescu

prot. român gr. or.

(3—3)